

Komunikat prasowy

Luksemburg, 4 lipca 2022 r.

UE powinna bardziej zdecydowanie walczyć z nadużyciami w wydatkach na rolnictwo

Wspólna polityka rolna (WPR), największy komponent wydatków w budżecie UE, obejmuje kilka systemów płatności, które są szczególnie narażone na nadużycia finansowe. Taki wniosek przedstawił Europejski Trybunał Obrachunkowy w opublikowanym dziś sprawozdaniu, w którym dokonał przeglądu różnych rodzajów ryzyka wystąpienia nadużyć finansowych dotyczących WPR. Oceniał też, jak na nadużycia w wydatkach na rolnictwo reagowała Komisja Europejska. Kontrolerzy stwierdzili, że choć Komisja podjęła działania w odpowiedzi na nadużycia w wydatkach w ramach WPR, to w stosunku do niektórych zagrożeń – takich jak prowadzenie nielegalnych praktyk masowego wykupu i dzierżawy ziemi – powinna działać bardziej zdecydowanie. Ponieważ oszuści mogą wykorzystywać uchybienia w systemach kontroli przeprowadzanych przez państwa członkowskie, kontrolerzy zalecają też Komisji, aby lepiej monitorowała krajowe środki zwalczania nadużyć finansowych, przedstawiała konkretniejsze wytyczne, a także promowała zastosowanie nowych technologii w zapobieganiu nadużyciom finansowym i ich wykrywaniu.

Kontrolerzy zbadali wzorce nadużyć finansowych w systemach płatności WPR, koncentrując się na środkach finansowanych w ramach tej polityki w trybie zarządzania dzielonego (płatności bezpośrednie, środki rynkowe i rozwój obszarów wiejskich). Przeanalizowali oni dane z okresów programowania 2007–2013 i 2014–2020. Główne zagrożenia zidentyfikowane przez kontrolerów wiążą się z ukrywaniem przez beneficjentów przypadków naruszenia warunków kwalifikowalności, złożonością finansowanych środków oraz nielegalnymi formami masowego wykupu i dzierżawy ziemi.

– Nadużycia szkodzą interesom finansowym UE i uniemożliwiają osiągnięcie celów polityki za pomocą zasobów unijnych – oświadczył Nikolaos Milionis, członek Trybunału odpowiedzialny za kontrolę. – Jesteśmy zdania, że UE powinna zrobić więcej w celu wyeliminowania ryzyka takich nadużyć w wydatkach na rolnictwo – dodał. – Oczekujemy, że niniejsze sprawozdanie pomoże Komisji i państwom członkowskim w rozwijaniu zdolności zwalczania nadużyć finansowych w nowej wspólnej polityce rolnej na lata 2023–2027.

Obszary wydatków podlegające bardziej skomplikowanym zasadom – takie jak środki inwestycyjne na rzecz rozwoju obszarów wiejskich – są szczególnie zagrożone ryzykiem nadużycia finansowego. Na takie nadużycia okazały się też podatne niektóre systemy płatności w ramach WPR, których przeznaczeniem jest wspieranie określonych kategorii beneficjentów. Część wnioskodawców nie

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

ujawnia bowiem istotnych informacji lub sztucznie stwarza takie warunki, które pozwolą im spełnić kryteria kwalifikowalności i bezpodstawnie skorzystać z pomocy w ramach WPR. Zdarza się tak na przykład w przypadku wsparcia na rzecz tych MŚP w rolnictwie, które nie ujawniły powiązań z innymi przedsiębiorstwami, lub w przypadku niekwalifikujących się beneficjentów, którzy ubiegają się o płatności jako „młodzi rolnicy”.

Z kolei masowy wykup i dzierżawa ziemi mogą być powiązane z takimi nadużyciami jak: fałszowanie dokumentów, stosowanie przymusu, wykorzystywanie wpływów politycznych lub informacji poufnych, manipulowanie procedurami lub przekupstwo. Dochodzenia prowadzone przez unijny Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) i organy krajowe wykazały, że użytki rolne najbardziej narażone na ten rodzaju nadużyć finansowych to grunty publiczne lub grunty prywatne o niejasnej sytuacji własnościowej. Oszuści mogą również próbować nabyć grunty – zgodnie z prawem lub bezprawnie – nie w celu prowadzenia jakiejkolwiek działalności rolniczej, lecz wyłącznie, aby otrzymywać płatności bezpośrednie. Ryzyko takie jest wyższe w przypadku niektórych pastwisk i obszarów górskich, gdzie agencjom płatniczym trudniej jest skontrolować, czy wymagana działalność rolnicza, taka jak wypasanie zwierząt, jest rzeczywiście prowadzona.

Komisja po raz ostatni zaktualizowała swoją analizę ryzyka wystąpienia nadużyć finansowych w WPR w 2016 r. W związku z tym w jednym z zaleceń kontrolerzy stwierdzają, że Komisja powinna uaktualnić swoją ocenę ekspozycji różnych systemów wydatkowania na nadużycia finansowe, a także uzupełnić ocenę zakresu, w jakim środki zwalczania nadużyć finansowych państw członkowskich są w stanie wykrywać te nadużycia, zapobiegać im i je korygować.

Kontrolerzy zalecają ponadto, aby Komisja podjęła niezbędne działania w celu ograniczenia kluczowych czynników ryzyka wystąpienia nadużyć finansowych oraz promowała możliwości, jakie daje technologia – przykładowo eksplorację danych, uczenie maszynowe, obrazowanie satelitarne i fotointerpretację – w zakresie zwalczania nadużyć, zachęcając też państwa członkowskie do podejmowania kroków na rzecz ich stosowania.

Informacje ogólne

WPR była zawsze jednym z głównych obszarów uwagi Trybunału, w szczególności jeśli chodzi o kontrole legalności i prawidłowości wydatków w zakresie rolnictwa. W toku kontroli do celów poświadczenia wiarygodności za lata 2018–2020 Trybunał zbadał 698 płatności w ramach WPR i w 101 przypadkach skwantyfikował wykryte błędy. W 17 z nich podejrzewał, że błąd może być powiązany z nadużyciem finansowym. Trybunał nie posiada uprawnień do prowadzenia postępowań dotyczących nadużyć finansowych, lecz w przypadkach podejrzenia, że je popełniono, przekazuje sprawę do OLAF i Prokuratury Europejskiej (EPPO), które dalej ją rozpatrują.

Sprawozdanie specjalne 14/2022 pt. „Reakcja Komisji na nadużycia finansowe we wspólnej polityce rolnej – czas drążyć głębiej” jest dostępne na [stronie internetowej Trybunału](#).

Kontakt dla prasy

Biuro prasowe Trybunału – e-mail: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti – e-mail: claudia.spiti@eca.europa.eu – tel. kom.: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois – e-mail: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – tel. kom.: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer – e-mail: damijan.fiser@eca.europa.eu – tel. kom.: (+352) 621 552 224